

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 27. toukokuuta 2024
(OR. en)

9508/24

COHOM 100

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	27. toukokuuta 2024
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Neuvoston päätelmät ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2020–2024 mukauttamisesta monivuotiseen rahoituskehykseen 2021–2027

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä neuvoston 4028. istunnossaan 27. toukokuuta 2024 hyväksymät neuvoston päätelmät ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2020–2024 mukauttamisesta monivuotiseen rahoituskehykseen 2021–2027.

**Neuvoston päätelmät ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman
2020–2024 mukauttamisesta monivuotiseen rahoituskehykseen 2021–2027**

1. Neuvosto korostaa yhteistä Team Europe -lähestymistapaa ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2020–2024 sitoumusten maailmanlaajuisessa, alueellisessa ja maakohtaisessa täytäntöönpanossa, joka toteutuu muun muassa Euroopan unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, Euroopan komission, ihmisoikeuksista vastaavan EU:n erityisedustajan, Euroopan ulkosuhdehallinnon, EU:n edustustojen ja toimistojen sekä YTPP-operaatioiden tekemän työn ja jäsenvaltioiden ja kansalaisyhteiskunnan kumppanien toimintapanoksen välityksellä.
2. Toimintasuunnitelma on pantu täytäntöön kansainvälisessä ympäristössä, jolle on ollut leimallista aseellisten konfliktien lisääntyminen ja autoritaarisuus sekä ihmisoikeuksien, myös sukupuolten tasa-arvon, maailmanlaajuinen taantuminen. Neuvosto palauttaa tässä yhteydessä mieleen EU:n voimakkaat pyrkimykset tukea monenvälisyyttä, jolla edistetään sääntöihin perustuvaa kansainvälistä järjestystä, jonka keskiössä on YK:n ihmisoikeusjärjestelmä. EU toistaa sitoutumisensa kaikkiin ihmisoikeuksiin yleismaailmallisina, jakamattomina, toisistaan riippuvaisina ja toisiinsa liittyvinä, olivatpa ne sitten kansalaisoikeuksia, sivistyksellisiä, taloudellisia, poliittisia tai sosiaalisia oikeuksia. EU toistaa olevansa sitoutunut tasa-arvoon ja syrjimättömyyteen sekä kaikkien ihmisten oikeuteen nauttia kaikista ihmisoikeuksista ja perusvapauksista sekä muun muassa nuorten, tyttöjen ja naisten, vammaisten ja hlbt-henkilöiden osallisuuteen samoin kuin heikossa, haavoittuvassa tai syrjäytyneessä asemassa olevien henkilöiden, myös lasten, suojeluun. Demokratian taantuminen kaikkialla maailmassa, ihmisoikeuksien jatkuva rapautuminen, disinformaatio ja nopeasti kehittyvien teknologioiden pahaenteinen käyttö vahvistavat, että tarvitaan päättäväisiä, tehokkaita ja johdonmukaisia toimia ihmisoikeuksien ja demokraattisten periaatteiden ja arvojen ylläpitämiseksi ja edistämiseksi, niiden integroimiseksi edelleen kaikkiin EU:n ulkoisiin politiikkoihin ja niiden ratkaisevan merkityksen osoittamiseksi rauhanomaisten ja vauraiden yhteiskuntien kannalta.

3. Toimintasuunnitelman tehokas täytäntöönpano, myös naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa puitteissa kaudella 2021–2027 toteutettavan ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan aihekohtaisen, lujasti toimintasuunnitelman tavoitteisiin ja prioriteetteihin perustuvan ohjelman kautta, on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa demokratian suojelun ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen edistämisen jatkuva vahva tukeminen.
4. Neuvosto panee merkille, että toimintasuunnitelman väliarvioinnissa todettiin, että sen prioriteetit ovat edelleen voimassa ja että toimintasuunnitelma hyötyy sen mukauttamisesta nykyiseen monivuotiseen rahoituskehykseen. Tätä ratkaisevan tärkeää mukauttamista olisi jatkettava, koska sen ansiosta asiaankuuluvilla aihekohtaisilla ja maantieteellisillä ohjelmilla on voitu edistää suoraan toimintasuunnitelman prioriteettien täytäntöönpanoa ja varmistaa näin toimintasuunnitelman vaikutus ja tehokkuus.
5. Toimintasuunnitelman sekä aihekohtaisten ja maantieteellisten ohjelmien välisen synergian maksimoimiseksi ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevan toimintasuunnitelman 2020–2024 voimassaoloa jatketaan vuoteen 2027, jotta se vastaisi vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehysten täyttä sykliä.
6. Neuvosto toistaa EU:n sitoumuksen globaaliin ja holistiseen lähestymistapaan, jolla edistetään kestävien, osallistavien ja demokraattisten yhteiskuntien rakentamista maailmanlaajuisesti haastavassa tilanteessa. EU:n ulkopolitiikan keskeisiä prioriteetteja ovat kansalaisyhteiskunnan ja ihmisoikeuspuolustajien tukeminen, vaalien luotettavuuden vahvistaminen sekä kansalaisten, erityisesti naisten ja nuorten, julkiseen ja poliittiseen elämään osallistumisen edistäminen. Korruption torjunta, oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen, riippumattomien ja moniarvoisten tiedotusvälineiden ja toimittajien turvallisuuden tukeminen, disinformaation torjunta ja ihmisoikeuksia ja demokratiaa turvaavan digitaalisen ympäristön edistäminen ovat edelleen keskeisessä asemassa EU:n ulkoisessa toiminnassa.

7. EU jatkaa ihmisoikeusperustaisen lähestymistavan soveltamista ulkoisessa toiminnassaan ja edistää naisten ja tyttöjen voimaannuttamista ja ihmisoikeuksien täysimääräistä toteutumista sekä sukupuolten tasa-arvoa ensisijaisena tavoitteena kaikilla toiminta-aloilla. EU aikoo edelleen puuttua kaikenlaiseen syrjintään, mukaan lukien sukupuoleen, rotuun, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, vammaisuuteen, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuva syrjintä, kiinnittäen erityishuomiota syrjinnän moninkertaisiin ja risteäviin muotoihin. EU vahvistaa olevansa sitoutunut kunnioittamaan, suojelemaan ja toteuttamaan taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia ja toistaa kantansa, jonka mukaan kaikkien ihmisoikeuksien täysimääräinen toteutuminen on osallistavan ja kestävän kehityksen ennakoedellytys. EU aikoo kiinnittää enemmän huomiota yritystoimintaan ja ihmisoikeuksiin. EU aikoo myös puuttua ympäristön pilaantumisen ja ilmastonmuutoksen ihmisoikeusvaikutuksiin.
8. Toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edetessä EU pyrkii yhä hakemaan johdonmukaisuutta ja synergioita kansallisella, alueellisella ja maailmanlaajuisella tasolla. EU jatkaa kahdenvälisten kumppanuuksien laajentamista ja syventämistä sekä uusien alueiden välisten liittoumien muodostamista. EU tuomitsee edelleen voimakkaasti ihmisoikeusloukkaukset ja -rikkomukset, kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkaukset ja demokratiaan kohdistuvat hyökkäykset, mukaan lukien kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien ja riippumattomien tiedotusvälineiden tukahduttamisen. EU jatkaa toimiaan rankaisemattomuuden lopettamiseksi ja vastuuvollisuuden vahvistamiseksi sekä kansainvälisen oikeuden, myös ihmisoikeuksien ja humanitaarisen oikeuden, noudattamisen varmistamiseksi ja ottaa tarvittaessa käyttöön maailmanlaajuisen ihmisoikeuspakotejärjestelmän. EU aikoo myös tehostaa toimiaan positiiviseen narratiiviin kannustamiseksi korostaen niitä moninaisia hyötyjä, joita ihmisoikeuksien ja demokratian tukeminen tuo kaikille sidosryhmille kestävän kehityksen, rauhan ja turvallisuuden sekä tasa-arvoisten, monimuotoisten, moniarvoisten ja osallistavien yhteiskuntien edistämiseksi. EU pyrkii näyttämään esimerkkiä täyttämällä omat velvoitteensa, vastaamalla omiin haasteisiinsa ja tavoittelemalla johdonmukaista lähestymistapaa kaikissa sisäisissä ja ulkoisissa toimintapolitiikoissaan.

9. Toimintasuunnitelman täytäntöönpanon jatkuessa neuvosto muistuttaa ihmisoikeuksista vastaavan EU:n erityisedustajan keskeisestä roolista prosessin ohjaamisessa ja kehottaa kaikkia alueita edustavia kumppaneita, kuten kansalaisjärjestöjä, ihmisoikeuspuolustajia, demokratian tukijoita, kansainvälisiä järjestöjä ja yksityisiä toimijoita, yhdistämään ponnistelunsa entistä kiireellisemmin ihmisoikeuksien ja demokratian ylläpitämiseksi ja edistämiseksi kaikkialla maailmassa.
-